

всю суттєву інформацію, що стосується захворювання. Пацієнт самостійно здійснює вибір лікування і саме на нього в кінцевому рахунку покладається відповідальність за вибір лікування. Таким чином, концепція автономії хворого з цієї моделі полягає в контролі за формуванням лікарського рішення;

– технологічна, коли рішення щодо застосування способів лікування базується на результатах обстежень та їх інтерпретації пацієнту;

– інтерпретаційна модель, що передбачає обов'язок лікаря доступною мовою розкривати хворому інформацію про стан його здоров'я, ризик і користь можливих втручань. Характерною рисою цієї моделі є активна роль лікаря, який не повинен нав'язувати пацієнтові свою точку зору, але докласти всі зусилля, щоб вибір припав на єдино розумне рішення;

– дорадча – лікар залучає пацієнта до діалогу для виявлення кращого способу дії. Він пояснює пацієнту всі можливі варіанти лікування, і разом вони обирають один з них, який є, на думку фахівця, найоптимальніший. Модель виглядає найбільш перспективно, бо припускає добровільний договір між лікарем і пацієнтом.

Використані джерела

1. Основи законодавства України про охорону здоров'я. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>

Віталій ГЕРАС

здобувач освітньо-професійної програми

«Публічне управління та адміністрування» ТНЕУ

Науковий керівник – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту,

публічного управління та персоналу ТНЕУ Тетяна ЖЕЛЮК

МІЖСЕКТОРНА СПІВПРАЦЯ ВЛАДИ, ГРОМАДИ ТА БІЗНЕСУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Запорукою розвитку будь-якого суспільства є співпраця. В рамках партнерських відносин суб'єкти співпраці об'єднують власні ресурси для досягнення поставленої мети. Такий вид взаємодії сторін є ефективним способом розв'язання актуальних проблем, засобом отримання взаємної вигоди та економічного зростання.

Міжнародний досвід підказує, що саме міжсекторна співпраця влади, громади та бізнесу в умовах посилення національних та глобальних викликів справляє в сучасних умовах вирішальний вплив на розвиток територій та громад. У кожного цих секторів є своя специфіка, окрема роль і місце у суспільстві. Тому абсолютно необхідною є їхня тісна взаємодія, яка дає взаємно підсилений ефект і позитивний результат.

Влада, застосовуючи інструменти місцевого економічного розвитку, може

і повинна забезпечити максимальний синергетичний ефект від міжсекторної взаємодії у забезпеченні збалансованого, інклюзивного, конкурентного, інноваційного розвитку території.

Бізнес має ресурси і потенціал, що можуть позитивно впливати на різні групи зацікавлених сторін. Однак попри це бізнес не завжди налаштований на потреби суспільства. Компанії, які бажають бути більш соціально відповідальними, не завжди мають необхідні знання і навички для впровадження програм розвитку.

З іншого боку, громадські організації повинні відігравати важливу роль у розвитку як на національному, так і на місцевому рівні, проте вони не завжди мають ресурси, в тому числі фінансові, для ефективного виконання своїх проєктів. Тому партнерство між владою, громадою і бізнесом є важливим етапом у пошуку шляхів вирішення спільних проблем.

Класичне розуміння сутності взаємодії влади та бізнес-структур в умовах ринкової економіки розробили зарубіжні вчені-економісти П. Друкер, Р. Кантільон, А. Керолл, Ф. Котлер, Р. Райфф, Р. Фішер, М. Фрідман, Р. Хейвуд, Т. Шеллінг, Й. Шумпетер та інші. Особливості взаємопов'язаного розвитку державного і приватних інститутів у контексті сучасних тенденцій функціонування економіки країни і нових напрямків теоретико-методологічних розробок з метою підвищення ефективності системи управління взаємодією держави і бізнесу в період становлення ринкових відносин розкриті в дослідженнях Л. Абалкіна, М. Афанасьєва, В. Варнавського, З. Варналія, А. Гальчинського, В. Ігнатова, Ю. Колесникова, П. Леоненка, О. Мамедова, Л. Матвєєвої, В. Уколова, А. Радченка, Д. Розенкова, А. Чирікової, М. Чумаченка, А. Чухна, С. Юрія, В. Якимця, Ю. Якутіна, Є. Ясіна та інших вчених.

Разом з тим, потребують подальшого дослідження проблеми, пов'язані з пошуком та обґрунтуванням шляхів і способів підвищення соціальної відповідальності бізнесу, удосконаленням економічних та правових основ використання організаційно-економічного механізму взаємодії публічних інститутів та інших інституційних секторів в умовах децентралізації. Передусім ця співпраця повинна стосуватися реалізації таких інструментів управління місцевим економічним розвитком як: стратегічне планування, залучення інвестицій, сприяння розвитку підприємництва, розвитку місцевого ринку робочої сили, комерціалізація інновацій, маркетинг та брендинг території, надання комунальних послуг, забезпечення екологічної складової сталого розвитку, реалізації концепції циркулярної економіки тощо.

Оптимальні моделі партнерства держави та бізнесу повинні сприяти можливості для отримання таких вигод: швидкій реалізації найважливіших проєктів; прискоренню розвитку регіонів; підвищенню економічної ефективності; поліпшенню механізмів і моделей надання послуг; диференціації

фінансового забезпечення розвитку територій; зниженню інвестиційних витрат; оптимізації структури фінансування за рахунок використання інвестиційної підтримки та розширенням доступу до нових джерел фінансування.

Особливо актуальним питання співробітництва є для територіальних громад (ТГ). Завдяки консолідації економічних, фінансових та людських ресурсів органи місцевого самоврядування можуть досягти нового рівня місцевого соціального та економічного розвитку, покращити якість надання послуг і підвищити рівень життя населення. Співробітництво можливе як в межах одного сектору (урядового, приватного та громадського), так і між різними секторами. Спільна діяльність вказаних секторів є ознакою міжсекторного партнерства. Особливим видом партнерських відносин та різновидом міжсекторної співпраці є співробітництво у формі кластеру, що являє собою систему взаємопов'язаних підприємств, постачальників, наукових установ, споживачів, органів влади та інших суб'єктів, що співпрацюють для досягнення конкурентоспроможності на місцевому, регіональному та державному рівні.

17 червня 2014 року був прийнятий Закон України «Про співробітництво територіальних громад», який визначив організаційно-правові засади співробітництва ТГ, принципи, форми, механізми такого співробітництва¹, його стимулювання, фінансування та контролю. Законом визначено співробітництво ТГ як відносини між двома або більше ТГ, що здійснюються на договірних засадах у визначених цим Законом формах з метою забезпечення соціально-економічного, культурного розвитку територій, підвищення якості надання послуг населенню на основі спільних інтересів та цілей, ефективного виконання органами місцевого самоврядування визначених законом повноважень [1].

Таким чином муніципалітети отримали у розпорядження дієвий інструмент, використання якого сприяє забезпеченню спроможності та сталого розвитку ТГ. Варто зазначити, що співробітництво ТГ є досить інноваційним інструментом місцевого розвитку та ефективним механізмом муніципального управління, використання якого набуває все більшого поширення.

Згідно моніторингу процесу децентралізації влади та реформування

¹ Співробітництво здійснюється у таких п'яти формах: делегування одному із суб'єктів співробітництва іншими суб'єктами співробітництва виконання одного чи кількох завдань з передачею йому відповідних ресурсів; реалізації спільних проєктів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів; спільного фінансування (утримання) суб'єктами співробітництва підприємств, установ та організацій комунальної форми власності – інфраструктурних об'єктів; утворення суб'єктами співробітництва спільних комунальних підприємств, установ та організацій – спільних інфраструктурних об'єктів; утворення суб'єктами співробітництва спільного органу управління для спільного виконання визначених законом повноважень [1].

місцевого самоврядування, що здійснює Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, станом на 10.05.2019 можливостями співробітництва скористались 1003 ТГ, які уклали близько 400 договорів про співробітництво [2].

Досить цікавим є приклад міжмуніципального співробітництва у Франції. У Франції 36 682 комуни, з яких 87 % налічують менше ніж 2 000 жителів. За таких обставин територіальні утворення не мають можливостей самостійно вирішувати питання щодо надання якісних послуг населенню. Таким чином у Франції розпочалося масштабне міжмуніципальне співробітництво, яке виявилось більш гнучким механізмом, у порівнянні з об'єднанням комун. Переважна більшість міжмуніципальних спільнот у Франції належить до публічно-правової структури співробітництва з власним податковим режимом. Партнерські відносини в такому форматі є інтегрованим варіантом територіального співробітництва, оскільки передбачається створення надмуніципального рівня управління [3].

На відміну від Франції, польський варіант співробітництва не є настільки інтегрованими. Найпоширенішою формою співробітництва польських ТГ є створення міжгмінних спілок (синдикатів). Ця правова та організаційна форма співпраці прописана в законі про гмінне самоврядування (статті 64-73) для спільного виконання громадських завдань. Якщо гміна приєдналася до міжмуніципальної спілки, то завдання, яке гміна передає спілці, вже не може бути виконане самостійно. Спілка є юридичною собою, що має свій орган управління, виконавчий орган та реєструється в Міністерстві внутрішніх справ і публічної адміністрації. За даними Міністерства внутрішніх справ та публічної адміністрації, станом на 31.03.2019, в Польщі зареєстровано 313 міжмуніципальних спілок. Варто зауважити, що перша міжгмінна спілка зареєстрована ще в 1990 році. [4].

У розвитку між секторної співпраці особливе місце слід відводити громадським організаціям. Водночас саме місцеві громадські організації та волонтерські ініціативи, що діють безпосередньо в громадах, спираються на підтримку місцевих жителів, мають знання та досвід у важливих для громадян сферах життєдіяльності, можуть значно посилити зростання громад України. Зростання людського капіталу громад, екологічна безпека, соціальна згуртованість, соціальний супровід та підтримка вразливих груп, розвиток культури, залучення інвестицій, розвиток туристичного потенціалу, та інші послуги, які вже сьогодні можуть надавати громадські організації місцевим жителям на замовлення органів місцевого самоврядування. Варто відзначити, що вже зараз частина громадських організацій, що працюють безпосередньо в громадах є важливою стороною міжсекторного партнерства для розвитку громад. Разом з міжнародними фондами, органами місцевого самоврядування та представниками місцевого бізнесу започатковують інноваційні проекти та

дбають про інтереси громадян. В такому партнерстві громадські організації готові брати на себе відповідальність за розвиток таких сфер як: проведення акцій та ініціатив в громаді, що сприятимуть соціальній згуртованості; надання соціальних послуг, здійснення соціального супроводу вразливих груп населення; залучення громадян до активної участі в житті громади через участь в заходах; розроблення програм місцевого розвитку та залучення ресурсів; брендинг громади; здійснювати інформаційно-просвітницьку діяльність та моніторити потреби; посилювати інституційну спроможність організацій та установ громади; провадити мережування та обмін досвідом за участі інших громад.

Зробити співпрацю громадських організацій та органів місцевого самоврядування сталою та результативною можливо через принцип субсидіарності – всі проблеми, які можуть ефективно вирішуватися на місцях, повинні перебувати в компетенції організацій та установ, які найбільш близькі до населення.

Використані джерела

1. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 1 липня 2010 року № 2404-VI. URL: <http://www.nau.ua/druk.php?name=332930-01072010-0.txt>.
2. Моніторинг процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування. URL: <https://decentralization.gov.ua/mainmonitoring>.
3. Мельник С. В. Шляхи стимулювання соціальної відповідальності вітчизняного бізнесу. URL: www.lir.lg.ua/shlahi.doc.
4. Кластерний підхід при співробітництві територіальних громад. URL: <https://samoorg.com.ua/blog/2019/09/11/klasterniy-pidhid-pri-spivrobitnitstvi-teritorialnih-gromad/>

Олександр ГОВДА

здобувач освітньо-професійної програми

«Менеджмент закладів охорони здоров'я» ТНЕУ

Науковий керівник – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу ТНЕУ Алла МЕЛЬНИК

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПОЛОЖЕНЬ МЕДИЧНОЇ РЕФОРМИ У ПРАКТИКУ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІКЛІНІЧНОГО ЗАКЛАДУ

Медична реформа, започаткована у 2018 році, охопила первинний рівень медичної допомоги та суттєво змінила підходи до фінансування і організації роботи сімейних лікарів. З 01.04.2020р. заплановано започаткування реформування системи медичного обслуговування у закладах вторинного та третинного рівнів. Це ставить проблему зміни фінансування поліклінічних закладів і вимагає теоретико-методичного обґрунтування їх функціональної діяльності.

Проблемам реформування системи охорони здоров'я були присвячені